

Наталија Јовановић¹
Данијела Гавриловић²
Универзитет у Нишу
Филозофски факултет

Прегледни научни рад
UDK 316:378]: 373.31.214(497.11 Ниш)
Примљено: 16.12.2021.
Ревидирана верзија: 20.1.2022.
Одобрено за штампу: 21.1.2022.
DOI: 10.46630/gsoc.28.2022.05

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА СОЦИОЛОГИЈЕ НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ У НИШУ

Апстракт: Овај текст доноси преглед студијских планова који су извођени на Департману за социологију од оснивања до данашњих дана. Детаљна анализа учињена у овом тексту указује на трендове у развоју студија социологије, као и на основне тешкоће са којима се Департман при извођењу наставних планова суочавао током година. Исто тако, покушали смо да препознамо основне резултате и постигнућа ових процеса, али и развоја социолошке мисли и високог образовања у Србији и свету. Усавршавање планова основних академских студија социологије има интенцију да допринесе савременом изучавању друштвених појава, као и компетентном преношењу социолошког знања.

Кључне речи: наставни план, социологија, основне студије

Основне академске студије социологије на Филозофском факултету у Нишу баштине полувековну традицију самог факултета. Како се развијао и профилисао концепт студирања могуће је пратити кроз анализу наставних планова социологије који су реализовани у претходних 50 година – од настанка 1971. године до програма који је акредитован 2021. године. Настава социологије на Филозофском факултету у Нишу део је опште „експанзије“ социолошке науке на универзитетима у Србији (Ранковић, Марјановић, 1975, Грбовић, 1990). Зачетак универзитетске наставе социологије везан је као и у другим европским земљама за правне факултете, касније се филозофски факултети препознају као упориште социолошке експертизе.³

Трендови у развоју планова, заступљеност појединих предмета, као и фонд часова, говоре о различитим кадровским, идеолошким и другим друштвеним приликама. Ове промене сведоче о концепцијама социологије које су биле на делу у току педесетогодишњег постојања Департмана за социологију.

¹ natalija.jovanovic@filfak.ni.ac.rs

² danijela.gavrilovic@filfak.ni.ac.rs

³ Шире о увођењу социологије на универзитете у Србији у „Сто година социологије у Србији“, *Социолошки преглед*, посебно издање, 3–4, 2012.

Први наставни план за социологију донет је октобра 1971. године у оквиру Привременог наставног плана за школску 1971/72. годину Филозофског факултета у Нишу. Њиме је било предвиђено да студијска група носи назив Социологија културе и образовања. „Први планови из 1971. и 1974. године имају као основну карактеристику пуно помоћних и филозофских предмета (у то време је поред катедри за општу и посебне социологије постојала Катедра за филозофију и социјалну теорију)“ (Захаријевски и остали, 2009). Првим наставним планом студијске групе Социологија културе и образовања било је предвиђено да студије трају 4 године, односно 8 семестара. У првој години било је предвиђено 7 двосеместралних предмета, а два од тих седам слушало се и у другој години – укупно 4 семестра. Број часова био је различит: 4+0, 3+1, 2+1, 2+0, 1+2, 1+1. Општа социологија је располагала са највећим бројем часова, али без часова вежби. Методологија друштвеног истраживања (3+1) и општеобразовни предмети Основи филозофије и Логика су имали различит фонд часова, при чему вежбе нису биле предвиђене за предмет Основи филозофије. Уочава се да је већи број часова био предвиђен за предавања у поређењу са бројем часова предвиђених за вежбе. Узрок може бити тај да је Факултет тек почињао са радом, те да није било асистената и сарадника који би изводили вежбе. Уз то, било је предвиђено да се настава предмета Основи физичког васпитања реализује без часова вежби.

У другој години било је предвиђено такође 7 предмета. Два наставна предмета из прве године – Народна одбрана и Основи физичког васпитања слушала су се продужено и у другој години, без предвиђених часова вежби. Од свих предмета предвиђених на другој години, једино је било предвиђено да се Социјална антропологија слуша само у једном семестру. Занимљив је био предлог предмета Системи информација и комуникација, који, заправо, и није реализован. Ово указује на савремен приступ у програму, али и на то да није било одговарајућег кадра за реализацију једног оваквог наставног предмета. Предмет је, према званичним документима, требало да има и часове вежби.

Било је планирано и прописано да се највећи број посебних социологија слуша од треће године студија. У великој мери били су заступљени предмети важни за образовање наставника. И по данашњим стандардима програм би одговорио захтевима о присуству педагошко-психолошких предмета – Основи педагогије и дидактике, Основи опште педагогије и дидактике (укупно 4 семестра), Социјална психологија (2 семестра), Дечија и омладинска психологија (2 семестра), Педагошка психологија (2 семестра), Социологија васпитања и образовања, Социологија предшколског васпитања, Социологија наставе, Социологија образовања одраслих, Социологија личности наставника (по 2 семестра). Осим Социологије васпитања и образовања сви остали предвиђени предмети нису реализовани у првој генерацији студената. Узрок може бити недостатак расположивог профила наставника.

На четвртој години биле су предвиђене две методике са великим бројем часова предавања и вежби, а предмет Основи педагошке дечије и омладинске психологије у два семестра.

Слика 1: Привремени наставни план 1971/72.

- 5 -

GRUPA: SOCIOLOGIJA KULTURE I OBRAZOVANJA

Naziv predmeta:	S o s t a v							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1. Opšta sociologija	4+0	4+0						
2. Metodologija društvenog istraživanja	3+1	3+1						
3. Osnovi filozofije	2+0	2+0						
4. Logika	2+1	2+1						
5. Osnovi narod. odbrane	2+0	2+0	2+0	2+0				
6. Osnovi fizičkog vaspitanja	2+0	2+0	2+0	2+0				
7. Strani jezik	1+1	1+2						
8. Sistemi informacija i komunikacija			2+1	2+1				
9. Socijalna psihologija			2+1	2+1				
10. Osnovi pedagogije i didaktike			3+0	3+0				
11. Socijal. antropologija				2+1				
12. Srpskohrvatski jezik (pisn. i usmen. sastavi)	0+2	0+2						
13. Estetika			2+1	2+1				
14. Osnovi opšte pedagogije i didaktike				2+1	2+1			
15. Sociologija kulture					3+1	3+1		
16. Sociologija saznanja					3+1	3+1		
17. Sociologija rada					2+1	2+1		
18. Sociologija porodice					2+1	2+1		
19. Sociologija prestupništva					2+1	2+1		
20. Pedagoška psihologija					3+1			
21. Deč. i omladin. psihologija						3+1		
22. Sociologija vaspitanja i obrazovanja							3+1	3+1
23. Sociologija predškolskog vaspitanja							2+1	2+1
24. Sociologija nastave							2+1	2+1
25. Sociologija obrazovanja odraslih							2+0	2+0
26. Sociologija ličnosti nastavnika							2+1	2+1
27. Metodika nastave sociol.							3+1	3+1
28. Metodika nastave predmeta							2+2	2+2
29. Osnovi pedagoške dečije i omladinske psihologije							2+1	2+1
30. Sociol. samouprav. socijalizma								3+0
	16+5	16+6	13+3	17+5	17+7	15+6	17+8	21+0

Увидом у индекс првих генерација студената (проф. др Никола Божиловић) може се видети који су предмети из првог предложеног наставног плана заиста и реализовани. Један број предмета из области образовања и васпитања није био реализован, а студенти нису полагали те предмете: Социологија педагошког васпитања, Социологија предшколског васпитања, Социологија настава, Социологија личности наставника, Основи педагошке дечије и омладинске психологије, Дечија и омладинска психологија, Социологија преступништва.

Први и други семестар (прва година)

- Основи народне одбране I (Илија Станковић) 2+0
- Српскохрватски језик (мр Миљко Јовановић)
- Немачки језик (Бора Јовановић)
- Основи филозофије (др Миодраг Цекић)
- Општа социологија (др Илија Станојчић)
- Методологија друштвеног истраживања (др Ђуро Шушњић)
- Логика (др Глигорије Зајечарановић)

Трећи и четврти семестар (друга година)

- Основи народне одбране (Илија Станковић)
- Социологија масовних комуникација (др Александар Тодоровић)
- Културна антропологија (др Манојло Глушчевић) 2+1
- Историја културе и цивилизације (др Милан Дамњановић) 2+0
- Политичка економија са основама привредног система (др Јован Петровић)
- Естетика (др Сретен Петровић)
- Социологија сазнања (др Ђуро Шушњић)

Пети и шести семестар (трећа година)

- Историја социјалних теорија (др Владимир Милановић)
- Социологија политике (др Владимир Гоати) 2+2
- Социологија уметности (др Сретен Петровић) 2+0
- Социологија религије (др Ђуро Шушњић) 2+0
- Статистика (мр Љубисав Данковић) 2+1
- Социјална психологија (др Стојан Цмелић) 2+1
- Социологија морала (др Миодраг Цекић) 2+0
- Демографија (др Јован Ћирић)
- Педагогија (др Ђорђе Лекић) 2+0
- Социологија породице (др Милан Босанац) 2+0

Седми и осми семестар (четврта година)

- Социологија рада (др Данило Ж. Марковић) 2+2
- Социологија културе (др Веселин Илић) 2+0
- Социологија образовања и васпитања (др Сергеј Флере)
- Педагошка психологија (др Лидија Вучић)
- Социологија насеља (др Јован Ћирић) 2+0
- Методика наставе социологије (Јован Парлић)
- Друштвено политички систем СФРЈ (др Миливоје Андрејевић) 2+0⁴

Нереализовани предмети замењени су новим: Историја културе и цивилизације, Политичка економија са основама политичког система, Естетика, Социологија уметности, Демографија, Социологија насеља, Социологија религије, Статистика, Друштвено-политички систем. Приметан је знатно већи број посебних социологија на рачун педагошко-психолошких предмета, као и посебних социологија усмерених на наставу и наставнички профил. Од капиталних културолошких предмета реализовани су предмети Историја културе и

⁴ Списак предмета је преузет из индекса проф. др Николе Божиловића, студента прве генерације Основних академских студија социологије.

цивилизације, Естетика и Социологија уметности. Ови предмети су обогатили корпус културолошког усмерења и по томе се овај студијски програм разликовао од оног који је био реализован на Филозофском факултету у Београду.

Статутом из 1972. године предвиђено је да се програм студија социологије реализује преко Групе социологија, како је гласио нови назив. Измењени су неки предмети, уједначен је број часова за све предмете (2+0 и 2+1), а једино је за предмете Страни језик и Српскохрватски језик било предвиђено по два часа вежби (0+2). Сви предмети су били двосеместрални, док су се Основи народне одбране и Основи физичког васпитања реализовали у 4 семестра. Укупан број двосеместралних предмета је 25, али је било и 2 четворосеместрална предмета. Како предмети из језика нису имали предвиђене часове предавања, већ само часове вежби, може се претпоставити да није било наставника са докторатом и избором у наставничко звање. Овим наставним планом је предвиђено више часова вежби, али их је и тада свакако било мање но часова предавања. Највећи број часова био је предвиђен за Методологију друштвеног истраживања: 3+1, док је код свих осталих предмета највећи број часова предавања 2, а број часова вежби 1 или ниједан, осим код језика, где нису била предвиђена предавања.

У односу на први Привремени наставни план за социологију долази до измене назива програма – уместо Социологија културе и образовања, предложен је програм Група социологија. Није дошло само до техничке измене програма, већ су настале и значајне промене и у предлогу наставних предмета. Програм је сада профилисан тако да је значајно мање наставних предмета важних за професију наставника предметне наставе, али је зато видно испрофилисан културолошки. Међутим, иако је тада било значајно мање предмета везаних за професију наставник, чак и по данашњим стандардима било је довољно педагошко-психолошко-методичких предмета: Педагогија 2+0, Психологија 2+0, Социјална психологија 2+1, Социологија васпитања и образовања 3+1, Методика наставе социологије 1+2, при чему су сви предмети били двосеместрални. Једина два једносеместрална предмета су: Социологија породице и Социологија политике.

Програмом је било да студенти у првој и другој години имају по 19 часова недељно. Примера ради, у шестом семестру 21 час, а у седмом 22 часа. На четвртој години био је предвиђен најмањи број часова на недељном нивоу: 15 у седмом и 12 часова у осмом семестру.

И овај програм, као и онај почетни, има велики број општеобразовних предмета, а мали број општесоциолошких, уз развијену мрежу посебних социологија, што је одлика социологије на Филозофском факултету у Нишу од настанка.

Највећи број професора је ангажован из Београда, са Факултета политичких наука, Филолошког факултета и Института друштвених наука, а један број предавача је дошао са Више педагошке школе. Предавачи су могли да напредују у више предаваче и нису били доктори наука. За поједине предмете ангажовани су наставници са других факултета Универзитета у Нишу (Политичка економија). Један од наставника, из тог почетног периода, Веселин Илић,

био је и декан Филозофског факултета крајем деведесетих година двадесетог века. Неки од првих наставника су и данас велика имена у области социологије: Буро Шушњић, Милан Дамњановић, Владимир Гоати, Сретен Петровић, Илија Станојчић, Сергеј Флере и други.

Слика 2: Наставни план 1972. година

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
✓1.	Opšta sociologija	2+1	2+1						
2.	Osnovi filozofije	2+1	2+1						
3.	Logika	2+1	2+1						
4.	Politička ekonomija s osnovama privrednog sistema	2+0	2+0						
✓5.	Strani jezik	0+2	0+2						
✓6.	Brpaskohrvatski jezik	0+2	0+2						
✓7.	Osnovi narodne odbrane	2+0	2+0	2+0	2+0				
✓8.	Osnovi fizičkog vaspitanja	0+2	0+2	0+2	0+2				
9.	Metodologija društvenog istraživanja			3+1	3+1				
10.	Sociologija masovnih komunikacija			2+1	2+1				
11.	Kulturna antropologija			2+1	2+1				
12.	Estetika			2+1	2+1				
13.	Istorija kulture i civilizacije			2+0	2+0				
14.	Istorija socijalnih teorija					2+0	2+0		
✓15.	Pedagogija					2+0	2+0		
✓16.	Psihologija					2+0	2+0		
17.	Socijalna psihologija					2+1	2+1		
18.	Sociologija saznanja					2+1	2+1		
19.	Osnovi statistike s demografijom					2+1	2+1		
20.	Sociologija porodice					2+1			
21.	Sociologija politike						2+2		
22.	Sociologija kulture i umetnosti					2+1	2+1	2+2	2+2

	S e m e s t r i							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
23. Sociologija vaspitanja i obrazovanja							3+2	3+2
24. Metodika nastave sociologije							1+2	
25. Sociologija rada							2+1	2+1
	10+9 19	10+9 19	13+6 19	13+6 19	16+5 21	16+6 22	8+7 15	7+5 12

И овај наставни план се разликује од наставног плана по коме је реализована настава прве генерације студената социологије. Уочава се, увидом у индекс прве генерације студената, да се полагао укупно 31 предмет, а увидом у наставни план за студије социологије из 1972. године укупно 25 предмета. Предмети Социологија културе и уметности и Основи статистике са демографијом из овог наставног плана раздвојени су на укупно четири нова предмета у наставном плану из 1974. године. Предмети којих нема у плану из 1972. године су: Социологија религије, Социологија насеља, Педагошка психологија и Друштвено-политички систем СФРЈ.

Статут Филозофског факултета из 1974. године предвиђа Наставни план социологије са 32 наставна предмета и дипломским радом. Нови предмет, у односу на наставни план из 1972. године, јесте Увод у марксизам. Предвиђа се дипломски рад са фондом часова 2+0. Предмет Основи општенародне одбране СФРЈ слушао се 4 семестра, односно две академске године. Социологији рада се придодаје и индустријска социологија. Сви наставни предмети били су предвиђени са 2 часа предавања и са 1 или ниједним часом вежби, осим језика и Основа физичког васпитања, који су били без часова предвиђених за наставу и само са 2 часа вежби. Методологија је и у овом наставном плану предвиђена са највећим бројем часова предавања (3+1). И овај Наставни план је имао довољно педагошко-психолошко-методичких предмета за испуњавање образовних стандарда за професију наставник, али и значајно смањен броја часова, јер су сви ППМ предмети са два семестра сведени на један семестар. Повећан је број посебних социолога, што пружа довољно широко социолошко образовање за рад у различитим областима, а задржавање фонда за методологију значи да је и даље значајан исход био оспособљавање социолога за истраживање. Томе доприноси и предмет Основи статистике. Предмети који су се слушали у само једном семестру су: Основи статистике, Демографија, Психологија, Педагогија, Социологија породице, Социологија религије, Социологија политике, Социологија морала, Методика наставе социологије. Сви предмети били су двосеместрални, а предмет Основи општенародне одбране СФРЈ четворосеместралан.

У односу на први, Привремени наставни план, као и наставни план из 1972. године, наставни план из 1974. године има значајно већи број предмета који су једносеместрални (8), а новина је предмет Увод у марксизам, па се може говорити о идеологизацији програма. Истовремено је баш овај предмет давао усмерење и дипломирани социолози су се запошљавали у школама као професори марксизма, што је, у једном тренутку, након промена са краја шездесетих година и Устава из 1974. године било важно друштвено опредељење и потреба.

Слика 3: Наставни план 1974. година

СТАТУТ 1974.

Član 82. 24.-

Nastava na grupi sociologija obavlja se prema sledećem Nastavnom planu:

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
1.	Opšta sociologija	2+1	2+1								
2.	Osnovi filozofije	2+1	2+1								
3.	Politička ekonomija s osnovama privrednog sistema	2+0	2+0								
4.	Logika	2+1	2+1								
5.	Uvod u marksizam	2+1									
6.	Strani jezik	0+2	0+2								
7.	Srpskohrvatski jezik	0+2	0+2								
8.	Osnovi opštenarodne odbrane SFRJ	2+0	2+0	2+0	2+0						
9.	Osnovi fizičkog vaspitanja	0+2	0+2								
10.	Osnovi statistike					2+0					
11.	Metodologija društvenog istraživanja			3+1	3+1						1
12.	Demografija						2+1				1
13.	Sociologija masovnih komunikacija			2+1	2+1						1
14.	Kulturna antropologija			2+1	2+1						1
15.	Estetika			2+1	2+1						1
16.	Istorija kulture i civilizacije			2+0	2+0						1
17.	Istorija socijalnih teorija			2+0	2+0						1
18.	Psihologija						2+0				1
19.	Pedagogija					2+0					1
20.	Socijalna psihologija					2+1	2+1				2
21.	Sociologija saznanja					2+1	2+1				2
22.	Sociologija porodice					2+1					2
23.	Sociologija religije					2+0					2
24.	Sociologija politike						2+2				2
25.	Sociologija morala						2+0				2
26.	Sociologija umetnosti					2+0	2+0				2
27.	Sociologija vaspitanja i obrazovanja							2+1	2+1		2
28.	Sociologija kulture							2+0	2+0		2
29.	Metodika nastave sociologije							2+1			2
30.	Sociologija rada s industrijskom sociologijom							2+1	2+1		2
31.	Sociologija naselja							2+0	2+0		2
32.	Društvene politički sistem SFRJ								2+0		2
33.	Diplomski rad										2
		22	19	19	19	17	19	13	12		

Статутом из 1979. године, Група за социологију се трансформише у Групу социологија са филозофијом. Наставни план је предвиђао 33, односно 34 наставна предмета. Била је предвиђена нека врста модула: оријентација А и Б. Оријентација А имала је предвиђена 33 предмета, а оријентација Б 34 предмета. Велики број предмета био је једносеместралан: Социологија масовних комуникација или Аксиологија (изборни блок), Културна антропологија, Социологија политике, Социологија породице, Основи статистике, Демографија, Социологија сазнања, Социологија религије, Социологија морала, Социологија уметности, Социјална патологија, Социологија самоуправљања, Методика наставе друштвених наука (Оријентација А). Оријентација Б садржала је и следеће предмете: Филозофија науке, Историја етичких теорија, Историја логике и Филозофска антропологија. Оријентација А била је, заправо, социолошки модул, а оријентација Б, филозофски модул.

Наставни план је у великој мери уједначен према броју предвиђених часова предавања и вежби – два часа предавања и један час вежби на готово свим предметима, осим на: Општа социологија, чији је фонд био 2+2 на првој години и 2+1 на другој години. Страни језик је и даље предвиђен само са часовима вежби – два часа у 4 семестра. Предмет Основи општенародне одбране био је реализован током 4 семестра са фондом од 2 часа предавања. Методологија друштвених истраживања и Историја филозофије (изборни блок) предвиђени су са 2+3 часа. Демографији се повећао број часова предавања на 3, али није било часова вежби. Већина посебних социологија имала је фонд часова 2+1, осим Социологије васпитања и образовања и Социологије рада, код којих је био предвиђен фонд 2+2. Планирано је запошљавање асистентског кадра на оним предметима чији је фонд часова вежби повећан. На оријентацији Б предмет са највећим фондом предвиђених часова била је Историја савремене филозофије – фонд 3+2. Наставни план из 1979. године прати и списак испита, по оријентацијама А и Б, са упутствима обавезног претходног полагања одређених испита који представљају услов за полагање осталих, те и обавезу полагања дипломског рада, који није наведен у наставном плану.

Недељни фонд часова је на првој и другој години уједначен – 24 часа, а од тога је дупло већи број часова био предвиђен за предавања, него за вежбе. Најмањи број часова био је предвиђен за последњи, осми семестар, и на оријентацији А и на оријентацији Б, а узрок таквом чињеничном стању свакако је припрема дипломског рада. Најоптерећенији су били студенти друге године током трећег семестра, са 27 часова на недељном нивоу, и то: 16 часова предавања и 11 часова вежби. Повећава се број предмета који се могу означити као идеолошки: Марксистичка филозофија, Социјалистичко самоуправљање, Политички систем СФРЈ и Социологија самоуправљања. Укинута је предмет Историја културе и цивилизације за оријентацију А која је била доминантно социолошка.

Слика 4: Наставни план 1979. година

25.-

Члан 128. 140

Nastava na Grupi sociologija sa filozofijom odvija se po sledećem:
Nastavnom planu:

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i			
		I	II	III	IV
1.	Opšta sociologija (I i II deo) ✓	2+2	2+2	2+1	2+1
2.	Uvod u filozofiju ~	2+1	2+1		
3.	Politička ekonomija s osnovama privrednog sistema ✓	2+1	2+1		
4.	Logika ✓	2+1	2+1		
5.	Marksistička filozofija +	2+1	2+1		
6.	Srpskohrvatski jezik ✓	1+1	1+1		
7.	Strani jezik (engleski, ruski, francuski, nemački) ✓	0+2	0+2	0+2	0+2
8.	Osnovi opštenarodne odbrane (I i II) ✓	2+0	2+0	2+0	2+0
9.	Osnovi fizičkog vaspitanja ✓	0+2	0+2		
		13+11 (24)	13+11 (24)		
10.	Sociologija masovnih komunikac. III Aksiologija ~ ✓			2+1	
11.	Metodologija društva. Istraž. III Istorija filozofije (antičke i srednj.) - ✓			2+3	2+3
12.	Estetika ✓			2+1	2+1
13.	Psihologija ✓			2+1	2+1
14.	Pedagogija ✓			2+1	2+1
15.	Socijalističko samoupravljanje i politički sistem SFRJ ✓			2+1	2+1
				16+11 (27)	16+10 (26)
ORJENTACIJA A					
Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i			
		V	VI	VII	VIII
1.	Kulturna antropologija ✓	2+1			
2.	Sociologija politike ✓	2+1			
3.	Sociologija porodice ✓	2+1			
4.	Osnovi statistike ✓	2+1			

26.-

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i			
		V	VI	VII	VIII
5.	Demografija		3+0		
6.	Istorija socijalnih teorija	2+1	2+1		
7.	Socijalna psihologija	2+1	2+1		
8.	Sociologija saznanja		2+1		
9.	Sociologija religije		2+1		
10.	Sociologija morala		2+1		
11.	Sociologija umetnosti	2+1	2+1		
		14+7 (21)	15+6 (20)		
12.	Socijalna patologija			2+1	
13.	Sociologija vaspitanja i obrazov.			2+2	2+2
14.	Sociologija kulture			2+1	2+1
15.	Metodika nastave društ.v.nauka			2+2	
16.	Sociologija rada			2+2	2+2
17.	Sociologija naselja			2+1	2+1
18.	Sociologija samoupravljanja				2+1
				12+9 (21)	10+7 (17)

ORIJENTACIJA B

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i			
		V	VI	VII	VIII
1.	Istorija novovekovne filozofije (XIV-XVIII vek)	3+2	3+2		
2.	Filozofija nauke	2+1			
3.	Istorija etičkih teorija	2+1			
4.	Istorija estetike	2+1	2+1		
5.	Opšta metodologija	2+1	2+1		
6.	Istorija kulture i civilizacije	2+1	1+1		
7.	Sociologija religije		2+1		
8.	Sociologija saznanja		2+1		
9.	Sociologija morala		2+1		
		13+7 (20)	14+8 (22)		

27.-

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i			
		V	VI	VII	VIII
10.	Istorija savremene filozofije (XIX i XX vek)			3+2	3+2
11.	Etika			2+1	1+1
12.	Simbolička logika			1+1	1+1
13.	Istorija logike			2+1	
14.	Sociologija umetnosti			2+1	2+1
15.	Metodika nastave društvenih nauka			2+2	
16.	Filozofska antropologija				2+0
				12+8	9+5
				(20)	(16)

I S P I T I :

Posle II semestra:

1. Opšta sociologija (I deo)
2. Uvod u filozofiju
3. Politička ekonomija
4. Marksistička filozofija
5. Srpskohrvatski jezik
6. Osnovi opštenarodne odbrane I
7. Logika
8. Strani jezik (kolokvijum)

Posle III semestra:

1. Sociologija masovnih komunikacija (Orijentacija A)
aksiologija (Orijentacija B)

Posle IV semestra:

1. Opšta sociologija (II deo) ✓
2. Osnovi opštenarodne odbrane II ✓
3. Strani jezik ✓
4. Metodologija društvenog istraživanja (Orijentacija A)
Istorija filozofije (antičke i srednjovekov.) Orijentacija B
5. Estetika
6. Psihologija
7. Pedagogija
Socijalističko samoupravljanje i politički sistem SFRJ

Posle V semestra:

Orijentacija A:

1. Kulturna antropologija
2. Sociologija politike
3. Sociologija porodice
4. Osnovi statistike

Orijentacija B:

1. Filozofija nauke
2. Istorija etičkih teorija

23.-

Posle VI semestra:

Orijentacija A:

1. Demografija
2. Istorija socijalnih teorija
3. Socijalna psihologija
4. Sociologija saznanja
5. Sociologija religije
6. Sociologija morala
7. Sociologija umetnosti

Orijentacija B:

1. Istorija novovekovne filozofije
2. Istorija estetike
3. Opšta metodologija
4. Istorija kulture i civilizacije
5. Sociologija religije
6. Sociologija saznanja
7. Sociologija morala

Posle VII semestra

Orijentacija A:

1. Socijalna patologija
2. Metodika nastave društvenih nauka

Orijentacija B:

1. Istorija logike
2. Metodika nastave društvenih nauka

Posle VIII semestra:

Orijentacija A:

1. Sociologija vaspitanja i obrazovanja
2. Sociologija kulture
3. Sociologija rada
4. Sociologija naselja
5. Sociologija samoupravljanja

Orijentacija B:

1. Istorija savremene filozofije
2. Etika
3. Simbolička logika
4. Sociologija umetnosti
5. Filozofska antropologija

Obaveza je svakog studenta da tokom I, II, III i IV godine studija uradi po jedan seminarski rad, a tokom IV godine i diplomski rad iz stručnih predmeta. U toku studija studenti učestvuju u naučno-istraživačkoj i drugoj praksi.

Ispiti iz srpskohrvatskog jezika i stranog jezika polažu se pismeno, a ispit iz predmeta Metodika nastave društvenih nauka polaže se u vidu pismene pripreme i usmeno, a svi ostali ispiti polažu se usmeno.

Pre polaganja ispita iz srpskohrvatskog jezika polaže se kolokvijumi posle I semestra pismeno i usmeno.

54

Статутом Филозофског факултета из 1982. године поново је враћен назив Група социологија. Нови наставни план садржао је 32 предмета, без усмерења и изборних позиција. На првој години студија било је предвиђено 6 двосеместралних предмета, са фондом часова 2+1, осим Опште социологије, која се слушала током 4 семестра са фондом 2+2. Српскохрватски језик се појављује са предвиђеним часовима предавања и са фондом 1+1. Основи општенародне одбране били су превиђени само са часовима предавања (2+0), док су Основи физичког васпитања били предвиђени само са часовима вежби (0+2), што практично значи да у датом тренутку није било предавача у наставничком звању. Укупан број предмета на првој и другој години био је 15, и сви предмети, осим Социологије масовних комуникација, били су двосеместрални. Фонд часова је био углавном 2+1, што значи да је било дупло више часова предавања у односу на часове вежби на свим предметима, осим на предметима Страни језик и Основи физичког васпитања, за чију реализацију нису били предвиђени часови предавања. На годишњем нивоу је фонд часова вежби и предавања био уједначен: на првој години 13+11, а на другој 16+13 у трећем семестру, односно 14+10 у четвртом.

Испити су се полагали након другог семестра. Предмет Социологија масовних комуникација био је једносеместралан и полагао се након трећег семестра. Једносеместралних предмета је било и у петом семестру: Културна антропологија, Социологија политике, Социологија породице и Основи статистике. Још један предмет, Методика наставе друштвених наука, био је једносеместралан (седми семестар), а наставу је изводио Јован Парлић, педагог са Више педагошке школе. То је био период када су дипломирани социолози могли да предају и марксизам, који је био заступљен у свим средњим школама, па је програм обухватао и Методику наставе друштвених наука. У пракси су часове социологије реализовали правници, као што је био случај и у Првој нишкој гимназији „Стеван Сремац” (Љиљана Тимотијевић). Једносеместрални предмети су могли да буду резултат тога што су наставници ових предмета били ангажовани и долазили из других градова, најчешће са Факултета политичких наука из Београда (Првослав Ралић, Радош Смиљковић, Слободан Јакшић).

Српскохрватски језик је имао фонд часова 1+1 (наставник је био Миљко Јовановић), док се страни језик и даље слушао само на часовима вежби, што поново значи да ни тада није било предавача у наставничком звању. Иста ситуација је била и на предмету Основе општенародне одбране, који је био заступљен у четири семестра. Страни језик се полагао као колоквијум, а не као испит. Предмет Основи физичког васпитања никада се није полагао као испит, али је било обавезно присуство часовима вежби. Психологију је предавао Милан Милошевић, у звању предавач и виши предавач, а испит се полагао, што је било могуће по тадашњем Закону. Имена наставника, предавача и асистента била су убележена поред наставних предмета у Статуту из 1982. године од стране шефа студентске службе, Биљане Јовановић. Већина ангажованих наставника била је из Београда, са Факултета, Института и са Више педагошке школе, док су асистенти били свршени студенти првих генерација.

Слика 5: Наставни план 1982. година

СТАТУТ 1982.

34.-

- Међуопштинскоj regionalnoj zajednici usmerenog obrazovanja,
 - Univerzitetu u Nišu,
 - Privrednoj komori u Nišu,
 - organizacijama udruženog rada i organima za koje Osnovna organizacija pretežno sprema kadrove,
 - Koordinaciono-kadrovskoj konferenciji Saveza socijalističke omladine Osnovne organizacije, odnosno Fakulteta, i
 - drugim zainteresovanim organizacijama i organima.

Naučno-nastavno veće, odnosno Svet Osnovne organizacije, dužno je da razmotri dobijene primedbe i predloge od struktura iz prethodnog stava ovog člana.

Члан 140.

Nastava na Grupi sociologija odvija se po sledećem Nastavnom planu:

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i			
		I	II	III	IV
1.	Opšta sociologija (I i II) <i>opšta sociologija</i>	2+2	2+2	2+1	2+1
2.	Uvod u filozofiju - <i>opšta filozofija</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
3.	Politička ekonomija s osnovama privrednog sistema SFRJ <i>politička ekonomija</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
4.	Logika - <i>logika</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
5.	Marxistička filozofija - <i>marxistička filozofija</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
6.	Srpskohrvatski jezik <i>srpskohrvatski jezik</i>	1+1	1+1	<i>u skladu sa programom</i>	
7.	Strani jezik (engleski, ruski, francuski, nemački) <i>strani jezik</i>	0+2	0+2	0+2	0+2
8.	Osnovi opštenarodne odbrane i DSZ (I i II) <i>osnovi opštenarodne odbrane i DSZ</i>	2+0	2+0	2+0	2+0
9.	Osnovi fizičkog vaspitanja <i>osnovi fizičkog vaspitanja</i>	2+2	0+2	<i>u skladu sa programom</i>	
10.	Sociologija masovnih komunikacija <i>sociologija masovnih komunikacija</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
11.	Metodologija društvenog istraživanja <i>metodologija društvenog istraživanja</i>	2+3	2+3	<i>u skladu sa programom</i>	
12.	Estetika <i>estetika</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
13.	Psihologija <i>psihologija</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
→ 14.	Pedagogija - <i>pedagogija</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
15.	Socijalističko samoupravljanje i politički sistem SFRJ <i>socijalističko samoupravljanje i politički sistem SFRJ</i>	2+1	2+1	<i>u skladu sa programom</i>	
		13+11	13+11	16+11	14+10

1982.

35.-

	V	VI	VII	VIII
16. Kulturna antropologija - <i>гг. Ракић 2+1</i>				
17. Sociologija politike - <i>гг. Рагош, Савић 2+1</i> - <i>Кривошевић М.</i>				
18. Sociologija porodice - <i>гг. Гашић 2+1</i> - <i>Спирић С. Јежић, Савић - Зечевић, С.</i>				
19. Osnovi statistike - <i>Савић 2+1</i>				
20. Demografija - <i>гг. Ј. Кривошевић 3+0</i>				
21. Istorija socijalnih teorija - <i>гг. Ј. Кривошевић 2+1</i> 2+1 <i>Савић</i>				
22. Socijalna psihologija 2+1 2+1 <i>Алек. Ракић</i>				
23. Sociologija saznanja - <i>гг. М. Ракић (гг. Ј. Кривошевић) 2+1</i> <i>М. Јежић, Савић</i>				
24. Sociologija religije - <i>гг. С. Кривошевић 2+1</i> <i>Јежић, Ракић, С. Јежић</i>				
25. Sociologija morala - <i>гг. М. Јежић 2+1</i>				
26. Sociologija umetnosti - <i>гг. Савић 2+1</i> 2+1 <i>С. Кривошевић, С. Јежић</i>				
27. Sociologija vaspitanja - i obrazovanja → <i>гг. М. Јежић 2+2</i> 2+2 <i>Савић</i>				
28. Sociologija kulture → <i>гг. Јежић 2+1</i> 2+1 <i>Кривошевић</i>				
→ 29. Metodika nastave društvenih nauka - <i>гг. Ј. Кривошевић 2+2</i>				
30. Sociologija rada - <i>гг. М. Савић 2+2</i> 2+2 <i>Савић</i>				
31. Sociologija naselja - <i>гг. Ј. Кривошевић 2+1</i> 2+1				
32. Sociologija samoupravljanja - 2+1 <i>Савић, Савић</i>				
	14+7	15+6	10+8	10+7 = 59+34

I s p i t i:

Posle II semestra:

1. Opšta sociologija (I deo)
2. Uvod u filozofiju
3. Politička ekonomija
4. Marksistička filozofija
5. Srpskohrvatski jezik
6. Osnovi opštenarodne odbrane I
7. Logika
8. Strani jezik (kolokvijum)

Posle III semestra:

1. Sociologija masovnih komunikacija

Posle IV semestra:

1. Opšta sociologija (II deo)
2. Osnovi opštenarodne odbrane II
3. Strani jezik
4. Metodologija društvenog istraživanja
5. Estetika
6. Psihologija
7. Pedagogija
8. Socijalističko samoupravljanje i politički sistem SFRJ

Posle V semestra:

1. Kulturna antropologija
2. Sociologija politike
3. Sociologija porodice
4. Osnovi statistike

Posle VI semestra:

1. Demografija
2. Istorija socijalnih teorija
3. Socijalna psihologija
4. Sociologija saznanja
5. Sociologija religije
6. Sociologija morala
7. Sociologija umetnosti

Posle VII semestra:

1. Metodika nastave društvenih nauka

Posle VIII semestra:

1. Sociologija vaspitanja i obrazovanja
2. Sociologija kulture
3. Sociologija rada
4. Sociologija naselja
5. Sociologija samoupravljanja

Obaveza je svakog studenta da tokom I, II, III i IV godine studija uradi po jedan seminarski rad, a tokom IV godine i diplomski rad iz stručnih predmeta. U toku studija studenti učestvuju u naučno-istraživačkoj i drugoj praksi.

Ispiti iz srpskohrvatskog jezika i stranog jezika polažu se pismeno i usmeno, ispit iz predmeta Metodika nastave društvenih nauka polaže se u vidu pismene pripreme i usmeno, a svi ostali ispiti polažu se usmeno.

Pre polaganja ispita iz srpskohrvatskog jezika polaže se kolokvijum posle I semestra pismeno i usmeno.

Član 161.

Nastava na Grupi psihologija odvija se po sledećem nastavnom planu:

Red. br.	Naziv predmeta	S e m e s t r i							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Uvod u psihologiju	3+2	3+2						
2.	Područja primene psihologije	0+2	0+2						
3.	Statistika u psihologiji	2+2	2+2						
4.	Fiziologija nervnog sistema	2+2	2+2						
5.	Filozofija marksizma	2+1	2+1						
6.	Strani jezik (engl. franc. nem. ruski)	1+2	1+2	1+2	1+2				
7.	Osnovi opštenar. od. (I i II)	2+0	2+0	2+0	2+0				

Следећи наставни план је донет 1990. године, при чему није било промене у називу студијске групе. Број предмета је смањен на 28 и дипломски рад. Основне промене које је нови план донео подразумевале су увођење нових предмета: Економије (2+0), Социјалне патологије (2+1), као и кроз преименовање Опште социологије на првој години студија у Увод у социологију (2+2). Предмет је имао један час вежби више него на првој години и из времена када је носио назив Општа социологија. Методологија друштвеног истраживања постаје предмет у другој и трећој години студија, али са непромењеним укупним бројем часова предавања (3) и повећаним бројем часова вежби – са 3 на 4 (2+2 оба семестра II године, 1+2 оба семестра III године). Уводи се полагање пројекта из Методологије друштвеног истраживања, што сведочи о јачању истраживачких компетенција студената. Општенародна одбрана и друштвена самозаштита (ОНО и ДСЗ) сада је предмет само у првој години студија, са фондом часова 2+1 (уводе се часови вежби). Укинута су неки од општеобразовних предмета – Српскохрватски језик и Културна антропологија, што је показатељ тенденције да се укидају несоциолошки у корист социолошких предмета, иако је овај потез упитан у погледу квалитета плана и потребних знања која су на овај начин постала недоступна. Марксистичка филозофија је замењена Савременом филозофијом, а Социологија самоуправљања је укинута, што сведочи о уклањању идеолошких садржаја.

Понуда посебних социологија, која је већ била разумљива, остаје иста, али се повећава број часова вежби за све посебне социологије, па је у том тренутку фонд часова 2+2 (осим за предмет Социологија политике). Уочава се даљи тренд повећавања броја вежби, јер се наставни кадар попуњава асистентима приправницима и асистентима. Такође, формиран је наставнички кадар који је изворно настао на Филозофском факултету уместо путујућих професора који су покривали наставу у периоду успостављања програма. Методика друштвених наука био је двосеместрални предмет са фондом часова 2+1, односно 1+2. Осим на првој години студија, где је фонд часова 12+8 у оба семестра, број часова предавања и вежби је уједначен (12+13 у оба семестра на другој години, 16+12 и 13+12 на трећој години, 14+12, 13+13 на четвртој години). Сви предмети су били двосеместрални, осим Демографије која је била једносеместрални. Изборни предмети нису постојали.

Слика 6: Наставни план 1990. година

61

За стручни назив ДИПЛОМИРАНИ СОЦИОЛОГ

р.б. назив предмета	1	2	3	4	5	6	7	8
1. ОНО и ДСЗ	2+1	2+1						у
2. Страни језик (руски, енглески, немачки, француски)	1+1	1+1	1+1	1+1				пу
3. Физичко васпитање	0+2	0+2						пу
4. Економија	2+0	2+0						пу
5. Увод у социологију	2+2	2+2						пу
6. Логика	2+2	2+2						пу
7. Увод у филозофију	2+2	2+2						пу
8. Психологија	2+1	2+1						пу
9. Општа социологија			2+2	2+2				у
10. <u>Методологија друштвеног истраживања</u>			2+2	2+2	1+2	1+2		у
11. <u>Савремена филозофија</u>			2+2	2+2				у
12. Социјална психологија			2+2	2+2				у
13. Историја социјалних теорија			2+2	2+2				у
14. Социологија културе			2+2	2+2				у
15. Педагогија					2+0	2+0		у
16. Демографија					3+0			у
17. Социологија масовних комуникација					2+2	2+2		у
18. Социологија морала					2+2	2+2		у
19. Социологија сазнања					2+2	2+2		у
20. Социологија религије					2+2	2+2		у
21. Социологија уметности					2+2	2+2		у
22. Социологија политике и економије							2+1	2+1
23. Социјална патологија							2+1	2+1
24. Социологија градине							2+2	2+2
25. Социологија васпитања и образовања							2+2	2+2
26. <u>Методика наставе у друштвеним наукама</u>							2+1	1+2
27. Социологија насеља							2+2	2+2
28. Социологија рада							2+2	2+2
Укупан фонд часова:	12+8	12+8	12+13	12+13	16+12	13+12	14+12	13+13

Филозофски

Легенда:
 у - испит се полаже усмено
 пу - испит се полаже писмено и усмено

62

Студент стиче право да полаже испит из сваког предмета после семестра у коме је одлучио наставу, по обављеним вежбама и извршеним обавезама предвиђеним наставним програмом.

✓ Испит из Методологије друштвеног истраживања ^{II} ~~састоји се~~ из одбране пројекта и усменог дела.

✓ Писмени и практични део испита је услов за полагање усменог дела испита.

Студент може уписати наредну годину студија са два неположена испита из претходне године и то:

- другу годину без психологије и економије
 - трећу годину без страног језика и социјалне психологије
 - четврту годину без педагогије и демографије
- ✓ у току студија студент је обавезан да уради следеће семинарске радове:
- ✓ у првој години: из увода у социјалну теорију или логике;
 - ✓ у другој години: из опште социјологије, социјологије културе, историје социјалних теорија или социјалне психологије;
 - у трећој години: из једне од посебних социјологија;
 - у четвртој години: из једне од посебних социјологија ~~или социјалне психологије~~.

Нови план из 1994. године доноси даље смањивање броја општеобразовних предмета, повећање броја општесоциолошких и методолошких предмета, као и фонда часова за ове предмете. Укупан број предмета значајно је смањен и у том тренутку их је било 24, уз постојање дипломског рада. Фонд часова Увода у социологију је повећан са 2+2 на 3+2, Историје социјалних теорија са 2+2 на 3+2, а Опште социологије са 2+2 на 3+3. Методологија друштвеног истраживања је подељена на Методологију друштвеног истраживања I и Методологију друштвеног истраживања II. Фонд часова је повећан и за Социјалну психологију са 2+2 на 3+3. Из плана је изостављен предмет Основи општенародне одбране, што указује на даљу деидеологизацију плана. Уместо Увода у филозофију и Савремене филозофије уводи се предмет Филозофија са фондом часова 3+3. Фонд часова Логике повећан је са 2+2 из оба семестра, на 3+2 у првом и 3+3 у другом. Уместо Економије сада је присутна Политичка економија. Повећан је фонд часова за Методику наставе социологије (у претходном плану назив Методи наставе друштвених наука) са 2+1 у првом семестру и 1+2 у другом на 2+2 у оба семестра. Све посебне социологије чији број и састав није мењан биле су заступљене са фондом 2+2, осим Социологије образовања и васпитања чији је фонд часова био 3+2.

Ако се у овом плану позитивним помацима може сматрати фокусирање на социолошку експертизу и ојачавање општесоциолошких предмета, као упитан корак се може оценити укидање Социјалне патологије. У плану нема изборних нити једносеместралних предмета. Фонд часова предавања и вежби био је у том тренутку веома уједначен (I година – 10+13 у првом, односно 11+13 у другом семестру, II година – 13+14 у првом, односно 13+14 у другом семестру, III година – 14+14 у оба семестра, IV година – 13+12 у првом, односно 13+12 у другом семестру). Однос часова предавања и вежби био је сасвим уједначен, што је указивало на добру кадровску организованост.

Слика 7: Наставни план 1994. година

11

**НАСТАВНИ ПЛАН
ОСНОВНИХ СТУДИЈА НА СТУДИЈСКОЈ ГРУПИ СОЦИОЛОГИЈА**

Основне студије на Студијској групи социологија за стицање високе стручне спреме
за стручни назив **Дипломирали социолог** остварују се по наставном плану како следи:

РБ. Назив предмета	Семестар							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1. Увод у социологију	3+2	3+2						
2. Филозофија	3+3	3+3						
3. Логика	2+3	3+3						
4. Политичка економија	2+1	2+1						
5. Физичко васпитање	0+2	0+2						
6. Страни језик (енгл., франц., нем., рус.)	0+2	0+2	0+2	0+2				
7. Методологија друштвеног истраживања I			2+2	2+2				
8. Општа социологија			3+3	3+3				
9. Социологија културе			2+2	2+2				
10. Социјална психологија			3+3	3+3				
11. Историја социјалних теорија			3+2	3+2				
12. Методологија друштвеног истраживања II					2+2	2+2		
13. Социологија масовних комуникација					2+2	2+2		
14. Социологија морала					2+2	2+2		
15. Социологија сазнања					2+2	2+2		
16. Социологија религије					2+2	2+2		
17. Социологија уметности					2+2	2+2		
18. Демографија са статистиком					2+2	2+2		
19. Социологија породице							2+2	2+2
20. Методика наставе социологије							2+2	2+2
21. Социологија политике							2+2	2+2
22. Социологија васпитања и образовања							3+2	3+2
23. Социологија насеља							2+2	2+2
24. Социологија рада							2+2	2+2
Укупан фонд часова:	10+13	11+13	13+14	13+14	14+14	14+14	13+12	13+12

Сви испити се полажу усмено сем страног језика и Демографије са статистиком који се полажу усмено и писмено.

Студент стиче право да полагаје испит из сваког предмета после семестра у коме је одслушао наставу, по обављеним вежбама и извршеним обавезама предвиђеним наставним програмом.

Испит из Методологије друштвеног истраживања састоји се из одбране пројекта и усменог дела.

Писмени део испита је услов за полагање усменог дела испита.

Студент може уписати наредну годину студија са *неположеним испитима* из претходне године и то:

- *друћу годину* без Филозофије и Политичке економије,
- *шрећу годину* без страног језика и Социјалне психологије,
- *четвртој години* без Социологије морала, Демографије са статистиком и Социологије уметности.

У току студија студент је обавезан да уради следеће семинарске радове:

- у првој години из Увода у социологију или Логике,
- у другој години из Опште социологије, Социологије културе, Историје социјалних теорија или Социјалне психологије,
- у трећој години из једне од посебних социологија,
- у четвртој години из једне од посебних социологија.

Колоквијуми:

После првог семестра:

- Увод у социологију
- Логика
- Филозофија

После другој семестра:

- Страни језик

После шреће семестра:

- Општа социологија
- Социологија културе
- Историја социјалних теорија

После четвртој семестра:

- Методологија друштвеног истраживања

После петог семестра:

- Социологија сазнања
- Социологија уметности

После седмој семестра:

- Социологија рада
- Социологија васпитања и образовања
- Социологија насеља

Термини за полагање колоквијума су: јануар, фебруар, март, април и мај.

Нови наставни план на Групи за социологију је донет 1998. године. Број предмета је повећан на 30, уз постојање дипломског рада. Нови план пружа увид у даље „јачање” општесоциолошких предмета. У плану је било присутно 7 општесоциолошких предмета: Увод у социологију, Општа социологија I, Општа социологија II, Историја социјалних теорија I, Историја социјалних теорија II, Методологија друштвених наука, Методологија друштвених истраживања. У плану се појављују две позиције за изборне општеобразовне предмете. На тај начин се у план враћају Социјална антропологија, Српски језик и Социјална патологија, док су нови општеобразовни предмети Историја и Социјална екологија. Чини се да овај избор предмета представља добру основу за потребна знања која доприносе социолошкој експертизи.

Посебне социологије остају у истом саставу. Новина је и једна позиција за факултативне предмете – Маркетинг и Социјална политика. Изборни и факултативни предмети су једносеместрални, са фондом часова 2+0. Овим променама план добија на динамичности. Сви остали предмети су двосеместрални са фондом часова 2+2. Примећени су значајни помаци у јачању социолошке експертизе и у модернизацији плана студирања. Однос часова предавања и вежби и даље је био уједначен: I година – 14+10 у првом, односно 12+12 у другом семестру, II година – 14+14 у првом, односно 14+14, у другом семестру, III година – 14+16 у првом, односно 14+16 у другом семестру, IV година – 16+12 у првом, односно 14+12 у другом семестру).

Слика 8: Наставни план 1998. година

НАСТАВНИ ПЛАН								
ОСНОВНИХ СТУДИЈА НА СТУДИЈСКОЈ ГРУПИ ЗА СОЦИОЛОГИЈУ								
Основне студије на Студијској групи за социологију за стицање високе стручне спреме за стручни назив: - Дипломирани социолог								
ЗА СТУЧНИ НАЗИВ: ДИПЛОМИРАНИ СОЦИОЛОГ								
РБ. Назив предмета	Семестар							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1. Увод у социологију	2+2	2+2						у
2. Историја социјалних теорија I	2+2	2+2						у
3. Демографија	2+2	2+2						у
4. Филозофија	2+2	2+2						у
5. Логика	2+2	2+2						у
6. Политичка економија	2+0	2+2						у
7. Изборни предмет (Социјална антропологија, Српски језик, 2+0 Историја)								у
8. Општа социологија I			2+2	2+2				у
9. Историја социјалних теорија II			2+2	2+2				у
10. Методологија друштвених наука			2+2	2+2				у
11. Социологија културе			2+2	2+2				у
12. Социологија знања			2+2	2+2				у
13. Социјална психологија			2+2	2+2				у
14. Педагогија				2+0				у
15. Изборни предмет (Социјална екологија, Социјална патологија)			2+0					у
16. Страни језик (Енглески, Француски, Немачки, Руски)			0+2	0+2	0+2	0+2		пу
17. Општа социологија II					2+2	2+2		у
18. Методологија друштвених истраживања					2+2	2+2		у
19. Социологија породице					2+2	2+2		у
20. Социологија села					2+2	2+2		у
21. Социологија масовних комуникација					2+2	2+2		у
22. Социологија морала					2+2	2+2		у
23. Социологија уметности					2+2	2+2		у
24. Социологија рада							2+2	2+2
25. Социологија града							2+2	2+2
26. Социологија васпитања и образовања							2+2	2+2
27. Социологија религије							2+2	2+2
28. Социологија политике							2+2	2+2
29. Методика наставе социологије							2+2	2+2
30. Факултативни предмет (Социјална политика, Маркетинг)							2+0	
31. Дипломски испит							2+0	2+0
Укупан фонд часова:	14+10	12+12	14+14	14+14	14+16	14+16	16+12	14+12
Легенда:	у - испит се полаже усмено							
	пу - испит се полаже писмено и усмено							

Студент стиче право да полаже испит из сваког предмета после семестра у коме је одлушао наставу, по обављеним вежбама и извршеним обавезама предвиђеним наставним програмом.

Испити се полажу усмено.

Испит из страног језика полаже се писмено и усмено. Писмени део испита је услов за полагање усменог дела испита.

Испит из Методологије друштвених истраживања састоји се из одбране пројекта и усменог дела.

У току студија студент је обавезан да уради семинарске радове:

- у првој години из *Увода у социологију* или *Историје социјалних теорија I*,

- у другој години из једног од следећих предмета: *Општа социологија I*, *Социологија културе*, *Историја социјалних теорија II*, *Социологија сазнања*;

- у трећој години из једне од посебних социологија;

- у четвртој години из једне од посебних социологија.

Семинарски рад је услов за оверу семестра.

Колоквијуми:

После првог семестра: Увод у социологију, Историја социјалних теорија I;

После другог семестра: Општа социологија I, Социологија културе, Историја социјалних теорија II, Социологија сазнања;

После четвртог семестра: Страни језик;

После петог семестра: Социологија породице, Социологија уметности, Социологија села;

После седмог семестра: Социологија рада, Социологија васпитања и образовања, Социологија града, Социологија религије, Социологија политике

Колоквијум је услов за излазак на испит.

Термини за полагање колоквијума су: јануар - фебруар, март, април и мај, септембар и октобар.

Нови план, донет 2004. године на Студијској групи за социологију, увео је много новина. Узроци ових промена били су условљени отварањем образовног простора и спољашњим утицајима, као и жељама чланова студијске групе да одговоре захтевима савременог социолошког образовања. Број предмета је значајно смањен – 25 предмета и дипломски испит. Први пут се уводи систем кредита које поједини предмети имају у овом наставном програму.

Прва велика новина се огледа у увођењу великог броја изборних предмета од I године студија. На I години постоје 4 уводна изборна предмета који се бирају из групе од 9 предмета: Социјална антропологија, Историја XX века, Политичка економија, Увод у филозофију, Логика, Академско писање, Основи психологије, Основи педагогије и Рад на рачунару. Уводни изборни предмети су једносеместрални, а студенти су два од побројаних предмета слушали у првом, а два у другом семестру.

Као и раније, било је укупно 7 општесоциолошких предмета, али су уведене неке промене. Уместо Историје социјалних теорија I и II уводи се Историја социјалних теорија и Историја социологије. Општа социологија I се операционализује као Општа социологија I – модерне социолошке теорије, а Општа социологија II као Општа социологија II – савремено друштво. На другој години постојале су 3 позиције за обавезне изборне предмете. Бирана су 3 од 4 понуђена предмета: Социологија рада, Социологија политике, Социологија културе и Социологија друштвених норми.

На III години постојала су четири усмерења: 1) социологија насеља и становништва, 2) социологија образовања и васпитања, 3) социологија културе и 4) студијски програм без усмерења. Они који би изабрали једно од ових усмерења имали су групе обавезних предмета са предметима који операционализују ова усмерења. Постојала је и група слободних изборних предмета на IV години: Методика, Маркетинг, Социјална политика, сви предмети које студент до тада није изабрао, сви предмети које одређује Веће студијске групе за социологију сваке године. Занимљиво је, такође, да су слободни изборни предмети у четвртој години били једносеместрални и да је у другом семестру било остављено довољно времена да студенти раде на изради дипломског рада. Усклађеност броја часова предавања и вежби на свим годинама је у том тренутку била добра. Први пут је слушање страног језика сведено на једну годину студија, тј. два семестра. Овај студијски план је био пионирски у погледу огромне изборности и присутних модула. Оно што се може истаћи као недостатак јесте смештање Методике у групу једносеместралних изборних предмета, што је представљало проблем дипломираним студентима који су се запошљавали као наставници након студија.

Слика 9: Наставни план 2004. година

										Примљено: 27. 6. 2004			
										Орг. јед.	Број	Пројек	Вредност
НАСТАВНИ ПЛАН													
ОСНОВНИХ СТУДИЈА НА СТУДИЈСКОЈ ГРУПИ ЗА СОЦИОЛОГИЈУ													
Основне студије на Студијској групи за социологију за стицање високе стручне спреме за стручни назив: Дипломирани социолог													
ЗА СТРУЧНИ НАЗИВ: ДИПЛОМИРАНИ СОЦИОЛОГ													
										Семестар			
РБ. Назив предмета	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	испит	кредит			
1. Увод у социологију	2+2	2+2							пу	10			
2. Историја социјалних теорија	2+2	2+2							пу	10			
3. Методологија друштвених наука	2+2	2+2							пу	10			
4. Страни језик									пу	10			
(Енглески, Француски, Немачки, Руски)	2+2	2+2											
5. Уводни изборни предмет 1									пу	5			
6. Уводни изборни предмет 2		2+2							пу	5			
7. Уводни изборни предмет 3			2+2						пу	5			
8. Уводни изборни предмет 4		2+2		2005/06					пу	5			
9. Општа социологија I – Модерне социолошке теорије			2+2	2+2					пу	10			
10. Историја социологије			2+2	2+2					пу	10			
11. Методологија друштвених истраживања			2+2	2+2					пу	10			
12. Обавезни изборни предмет 1*			2+2	2+2					пу	10			
13. Обавезни изборни предмет 2*			2+2	2+2					пу	10			
14. Обавезни изборни предмет 3*			2+2	2+2					пу	10			
*Социологија рада, *Социологија политике, *Социологија културе, *Социологија друштвених норми (студент бира 3 од 4)													
Студијски програм са усаврењем на социологију насеља и становништва (Обавезна група предмета I)													
15. Демографија				2+2	2+2				пу	10			
16. Социологија града				2+2	2+2				пу	10			
17. Социологија села				2+2	2+2				пу	10			
18. Социјална екологија / Социологија миграција				2+2	2+2				пу	10			
19. Изборни предмет из обавезне групе II				2+2	2+2				пу	10			
20. Изборни предмет из обавезне групе III				2+2	2+2				пу	10			
Студијски програм за социологију васпитања и образовања (Обавезна група предмета II)													
15. Социологија породице				2+2	2+2				пу	10			
16. Социјална патологија				2+2	2+2				пу	10			
17. Социологије васпитања и образовања				2+2	2+2				пу	10			
18. Социјална психологија				2+2	2+2				пу	10			
19. Изборни предмет из обавезне групе I				2+2	2+2				пу	10			
20. Изборни предмет из обавезне групе III				2+2	2+2				пу	10			

Студијски програм са усмерењем на социологију културе (Обавезна група предмета III)

15. Социологија масовних комуникација	2+2	2+2	пу	10
16. Социологија уметности	2+2	2+2	пу	10
17. Социологија религије	2+2	2+2	пу	10
18. Социологија сазнања	2+2	2+2	пу	10
19. Изборни предмет из обавезне групе I	2+2	2+2	пу	10
20. Изборни предмет из обавезне групе II	2+2	2+2	пу	10

Студијски програм без усмерења

15. Изборни предмет из обавезне групе I, 1	2+2	2+2	пу	10
16. Изборни предмет из обавезне групе I, 2	2+2	2+2	пу	10
17. Изборни предмет из обавезне групе II, 1	2+2	2+2	пу	10
18. Изборни предмет из обавезне групе II, 2	2+2	2+2	пу	10
19. Изборни предмет из обавезне групе III, 1	2+2	2+2	пу	10
20. Изборни предмет из обавезне групе III, 2	2+2	2+2	пу	10

21. Општа социологија II – Савремено друштво	2+2	2+2	пу	10					
22. Слободни изборни предмет 1		2+2	пу	5					
23. Слободни изборни предмет 2		2+2	пу	5					
24. Слободни изборни предмет 3		2+2	пу	5					
25. Слободни изборни предмет 4		2+2	пу	5					
Дипломски испит			пу	30					
Укупан фонд контакт часова:	12+12	12+12	12+12	12+12	12+12	12+12	12+12	2+2	
Укупан број кредита	30	30	30	30	30	30	30	30	240

Легенда: пу – испит се полаже писмено и усмено

Списак изборних уводних предмета (студент бира 4 од 9)

- Социјална антропологија
- Историја XX века
- Политичка економија
- Увод у филозофију
- Логика
- Академско писање
- Основи психологије
- Основи педагогије
- Рад на рачунару

Списак предмета из обавезне групе предмета I

- Демографија
- Социологија села
- Социологија града
- Социјална екологија и социологија миграција

Списак предмета из обавезне групе предмета II

- Социологија породице
- Социологија образовања и васпитања
- Социјална патологија
- Социјална психологија

Списак предмета из обавезне групе предмета III

- Социологија масовних комуникација
- Социологија сазнања
- Социологија религије
- Социологија уметности

Списак слободних изборних предмета у VII семестру:

- Методика наставе социологије
- Маркетинг
- Социјална политика
- Сви понуђени предмети које студент већ није изабрао
- Сви други предмети које одређује Веће студијске групе за социологију за сваку школску годину

Студент стиче право да полаже испит из сваког предмета после семестра у коме је одслушао наставу, по обављеним вежбама и извршеним обавезама предвиђеним наставним програмом.

Успех из предмета се оцењује у току наставе и на финалном испиту. Финални испити се одржавају у јануарском, јунском, септембарском и октобарском испитном року. Укупна оцена се састоји од оцене на финалном испиту и оцена појединих специфичних активности, знања и вештина, кроз различите форме оцењивања, у току наставе. Начин оцењивања и удео појединих делова оцене у укупној оцени дефинише се наставним програмима које усваја Веће студијске групе за социологију.

УПРАВНИК СТ ЗА СОЦИОЛОГИЈУ

Др Никола Божиловић, ванр. проф.

Прва акредитација наставног плана по новоустановљеним нормама уведених у високо образовање у Републици Србији спроведена је 2008. године. Студијски план Основних академских студија социологије донео је многе новине у складу са почетком примене Болоњске декларације у Србији: праћење стандарда о присуству одређеног процента изборних предмета, ниво оптерећења студената и усаглашеност са системом кредита, усаглашеност присуства академско-општеобразовних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних предмета у оквиру програма, број ППМ предмета и други параметри. Програм је имао 48 једносеместралних предмета. На четвртој години постојала су два модула – први који претпоставља полагање два изборна предмета и други који предвиђа израду завршног рада (10 кредита). Предмети су углавном носили 5 кредита. Програмом је предвиђена и стручна пракса из ППМ предмета. Методички предмети су били заступљени са два изборна блока (четири једносеместрална изборна предмета).

Имена предмета су фокусиранија и операционалнија у односу на садржај који се предаје (нпр. Античке и средњовековне социјалне теорије и Модерне социјалне теорије или када је реч о методолошким предметима – Посматрање и мерење у социологији, Увод у анализу података, те код посебних социологија – Социологија односа међу половима, Српско село и сељаштво, образовање и социјална селекција итд.). Општесоциолошки предмети су појачани Социјалном стратификацијом и Институцијама модерног друштва.

Изборни предмети у првој години, тј. у прва два семестра су општеобразовни, а ту је своје место нашао и страни језик, који се реализује током два семестра. У општеобразовне предмете се уводи Информатика. Социолошки изборни блокови обилују научно-стручним и стручно-апликативним предметима: Европски град, Етничке групе и нације, Кич култура, Историјска социологија итд. Број часова предавања и вежби је уравнотежен, као и број часова активне наставе на свим годинама.

Слика 10: Наставни план 2008. година

Универзитет у Нишу Филозофски факултет		Акредитација студијског програма		Основне академске студије социологије		Часови активне наставе			Остали часови	ЕС ПБ
						II	V	ДОН		
Распоред предмета по семестрима и годишња студија										
Шифра предмета	Назив предмета	С	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе			Остали часови	ЕС ПБ	
					II	V	ДОН			
ПРВА ГОДИНА										
1.	СОЦОАС1	Увод у социологију	I	ТМ	О	2	2			5
2.	СОЦОАС2	Активне и средњовековне социјалне теорије	I	ТМ	О	2	2			5
3.	СОЦОАС3	Социокултурна антропологија	I	АО	О	2	2			5
4.	СОЦОАС4	Посматрање и мерење у социологији	I	СА	О	2	2			5
5.	СОЦИБ1	Предмет изборног блока 1	I	АО	ИБ	2	2			5
6.	СОЦИБ2	Предмет изборног блока 2	I	АО	ИБ	1,5	0,5			5
7.	СОЦОАС5	Општа социологија	II	ТМ	О	2	2			5
8.	СОЦОАС6	Модерне социјалне теорије	II	ТМ	О	2	2			5
9.	СОЦОАС7	Социјална демографија	II	СА	О	2	2			5
10.	СОЦОАС8	Увод у анализу података	II	СА	О	2	2			5
11.	СОЦИБ3	Предмет изборног блока 3	II	АО	ИБ	2	2			5
12.	СОЦИБ4	Предмет изборног блока 4	II	АО	ИБ	1	1			5
						Укупно часова активне наставе по годишња студија =				60
ДРУГА ГОДИНА										
1.	СОЦОАС9	Савремене социјалне теорије	III	ТМ	О	2	2			5
2.	СОЦОАС10	Научни метод у социологији	III	ТМ	О	2	2			5
3.	СОЦОАС11	Културологија	III	АО	О	2	2			5
4.	СОЦОАС12	Социологија сазнања	III	СА	О	2	2			5
5.	СОЦОАС13	Социјална психологија	III	НС	О	2	2			5
6.	СОЦИБ5	Предмет изборног блока 5	III	НС	ИБ	1	1			5
7.	СОЦОАС14	Социјална стратификација	IV	ТМ	О	2	2			5
8.	СОЦОАС15	Основни историјски извори	IV	ТМ	О	2	2			5
9.	СОЦОАС16	Социологија културе	IV	НС	О	2	2			5
10.	СОЦОАС17	Социологија науке	IV	ТМ	О	2	2			5
11.	СОЦИБ6	Предмет изборног блока 6	IV	СА	ИБ	1	1			5
12.	СОЦИБ7	Предмет изборног блока 7	IV	СА	ИБ	1	1			5
						Укупно часова активне наставе по годишња студија =				60
ТРЕЋА ГОДИНА										
1.	СОЦОАС18	Социологија политике	V	НС	О	2	2			5
2.	СОЦОАС19	Социологија морала	V	НС	О	2	2			5

		 Универзитет у Нишу Филозофски факултет								
		Акредитација студијског програма								
		Основне академске студије социологије								
3.	СОЦОАС20	Социологија породице	V	НС	О	2	2			5
4.	СОЦОАС21	Социологија села	V	НС	О	2	2			5
5.		Институције модерног друштва	V	СА	О	2	2			5
6.	СОЦИБ8	Предмет изборног блока 8	V	АО	ИБ	1	1			5
7.	СОЦОАС23	Политика култура и културне претпоставке савремене политике	VI	НС	О	2	2			5
8.	СОЦОАС24	Социологија права	VI	ТМ	О	2	2			5
9.	СОЦОАС25	Социологија односа међу половима	VI	СА	О	2	2			5
10.	СОЦОАС26	Српско село и сељаштво	VI	СА	О	2	2			5
11.		Социјална политика	VI	СА	О	2	2			5
12.	СОЦИБ9	Предмет изборног блока 9	VI	НС	ИБ	2	2			5
							Укупно часова активне наставе по години студија =			60
ЧЕТВРТА ГОДИНА										
1.	СОЦОАС28	Социологија религије	VII	НС	О	2	2			5
2.	СОЦОАС29	Социологија васпитања и образовања	VII	НС	О	2	2			5
3.	СОЦОАС30	Социологија мисовног комуницирања	VII	НС	О	2	2			5
4.	СОЦОАС31	Економска социологија	VII	НС	О	2	2			5
5.	СОЦОАС32	Социологија града	VII	НС	О	2	2			5
6.	СОЦОАС33	Религија у савременом друштву	VIII	СА	О	2	2			4
7.	СОЦОАС34	Образовање и социјална селекција	VIII	СА	О	2	2			5
8.	СОЦОАС35	Медијско образовање	VIII	СА	О	2	2			5
9.	СОЦОАС36	Социологија рада	VIII	НС	О	2	2			5
10.		Стручна пракса из ИПМ предмета	VIII	СА	О					6
Модул 1										
11.	СОЦИБ10	Предмет изборног блока 10	VIII	НС	ИБМ	1	1			5
12.	СОЦИБ11	Предмет изборног блока 11	VIII	СА	ИБМ	1	1			5
Модул 2										
13.	СОЦОАС37	Завршни рад	VIII		ИБМ					1
							Укупно часова активне наставе по години студија =			60
							Укупно	Укупно	Укупно	
							Укупно часова активне наставе у свим годинама студија			
Укупно ЕСПБ бодова										240

Тип предмета: АО – Академско-општеобразовни; ТМ – теоријско-методолошки; НС – научно-стручни; УС – уметничко-стручни; СА – стручно-апликативни.
Статус предмета: ИБ – изборни; ИБМ – изборни за појединачни модул.
Часови активне наставе: П – предавања; В – вежбе; ДОН – Други облици наставе (лабораторijske вежбе, семинари и др.); СИР – студијски истраживачки рад.

	Универзитет у Нишу Филозофски факултет	
	Акредитација студијског програма	
	Основне академске студије социологије	

Изборна настава на студијском програму

	Шифра предмета	Назив предмета	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе				ЕСПБ
					П	В	ДОН	СИР	
Предмети изборног блока 1									
1	СОЦОАС101	Енглески језик 1	АО	ИБ	2	2			5
2	СОЦОАС102	Немачки језик 1	АО	ИБ	2	2			5
3	СОЦОАС103	Француски језик 1	АО	ИБ	2	2			5
4	СОЦОАС104	Руски језик 1	АО	ИБ	2	2			5
Предмети изборног блока 2									
5	СОЦОАС105	Филозофија историје	АО	ИБ	1	1			5
6	СОЦОАС111	Информатика	АО	ИБ	2	0			5
7		Увод у психологију (или Психологија 1)	АО	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 3									
8	СОЦОАС107	Енглески језик 2	АО	ИБ	2	2			5
9	СОЦОАС108	Немачки језик 2	АО	ИБ	2	2			5
10	СОЦОАС109	Француски језик 2	АО	ИБ	2	2			5
11	СОЦОАС110	Руски језик 2	АО	ИБ	2	2			5
Предмети изборног блока 4									
12		Увод у Педагозију (или Педагозија 1)	АО	ИБ	1	1			5
13	СОЦОАС112	Академско писање	АО	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 5									
14	СОЦОАС114	Социологија тржишне економије српског друштва	НС	ИБ	1	1			5
15	СОЦОАС123	Социјална историја рада	НС	ИБ	1	1			5
16	СОЦОАС128	Социологија физичке комуникације	СА	ИБМ	2	1			5
Предмети изборног блока 6									
17	СОЦОАС115	Етничке групе и кичме	НС	ИБМ	1	1			5
18	СОЦОАС126	Европски грађ	НС	ИБМ	1	1			5
19	СОЦОАС113	Социологија друштвене промене	НС	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 7									
20	СОЦОАС117	Социјална патологија	СА	ИБ	1	1			5
21	СОЦОАС120	Етнокултура Срба	АО	ИБ	1	1			5
22	СОЦОАС124	Историјска социологија	НС	ИБ	1	1			5
23	СОЦОАС118	Кич култура	НС	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 8									
24	СОЦОАС119	Увод у светске религије	АО	ИБ	1	1			5
25	СОЦОАС120	Социјалне неједнакости и сиромаштво	СА	ИБ	1	1			5
26	СОЦОАС118	Друштвена конструкција легијонара	СА	ИБ	1	1			5
27		Социологија омладине	СА	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 9									
28		Методика наставе социологије 1	СА	ИБ	1	1			5
29		Методика наставе грађанског васпитања 1	СА	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 10									
30		Методика наставе социологије 2	СА	ИБМ	1	1			5
31		Методика наставе грађанског васпитања 2	СА	ИБМ	1	1			5
Предмети изборног блока 11									
32		Педагозија (или Педагозија 2)	СА	ИБМ	1	1			5
33		Психологија (или Психологија 2)	СА	ИБМ	1	1			5
34		Завршни рад	СА	ИБМ				Остали часови 1	10

	Универзитет у Нишу Филозофски факултет	
	Акредитација студијског програма	
	Основне академске студије социологије	

Распоред ППМ (психолошко-педагошко-методичког) предмета на студијском програму

Обавезни предмети који имају статус ППМ предмета

	Шифра предмета	Назив предмета	С	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе			Остали часови	ЕС ПБ
						П	В	ДОН		
ДРУГА ГОДИНА										
1.	СОЦОАС13	Социјална психологија	III	НС	О	2	2			5
ЧЕТВРТА ГОДИНА										
2.	СОЦОАС29	Социологија васпитања и образовања	VII	НС	О	2	2			5
3.	СОЦОАС34	Образовање и социјална селекција	VIII	СА	О	2	2			5
4.		Стручна пракса из ППМ предмета	VIII	СА	О					6

Изборни предмети који имају статус ППМ предмета

	Шифра предмета	Назив предмета	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе				ЕСТПБ
					П	В	ДОН	СИР	
Предмет изборног блока 2									
5.		Увод у психологију (или Психологија 1)	АО	ИБ	1	1			5
Предмет изборног блока 4									
6.		Увод у Педагогију (или Педагогија 1)	АО	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 9									
7.		Методика наставе социологије 1	СА	ИБ	1	1			5
8.		Методика наставе грађанског васпитања 1	СА	ИБ	1	1			5
Предмети изборног блока 10									
9.		Методика наставе социологије 2	СА	ИБМ	1	1			5
10.		Методика наставе грађанског васпитања 2	СА	ИБМ	1	1			5
Предмети изборног блока 11									
11.		Педагогија (или Педагогија 2)	СА	ИБМ	1	1			5
12.		Психологија (или Психологија 2)	СА	ИБМ	1	1			5

Студијски план који је акредитован 2014. године у новом циклусу акредитације релативно је сличан претходном, уз очигледан напор да се поједини уочени недостаци отклоне. Концепција није битно мењана. Свих 48 предмета било је једносеместрално. Новина у односу на претходни програм јесте у томе што је Стручна пракса, која је предвиђена са 6 кредита, морала и није морала бити из групе ППМ предмета. ППМ предмети су били смештени у девети, десети и једанаести изборни блок, док је методика била заступљена са 3 једносеместрална изборна предмета. И даље су била присутна два модула, од којих је један предвиђао полагање два изборна предмета, а други израду завршног рада. Позиција изборних социолошких предмета је унеколико била промењена, јер више нису били груписани искључиво на вишим годинама, него су неки предмети који представљају друштвене феномене били спуштени на ниже године, са идејом да након упознавања феномена студенти могу приступити теоријско-методолошкој анализи уз усвајање ових знања на вишим годинама. Већина предмета носила је 5 кредита, док је неколико изборних носило 4 кредита. Број часова активне наставе на свим годинама је уједначен, као и однос часова предавања и вежби. Наставу су реализовали одговарајући кадрови запослени са пуним радним временом на Филозофском факултету. У овом наставном програму посебна пажња је била посвећена усклађивању исхода предмета и компетенција студената са потребама савремене социолошке експертизе. Основни циљ био је припремање студената за тржиште рада.

Слика 11: Наставни план из 2014. године

		Универзитет у Нишу, Филозофски факултет									
		Основне академске студије				Социологија					
Распоред предмета по семестрима и годинама студија											
	Ш	Назив предмета	С	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе			Остали часови	ЕСПБ	
						П	В	ДОН			
ПРВА ГОДИНА											
1.	СОЦОАС1	Увод у социологију		I	ТМ	О	2	2			5
2.	СОЦОАС2	Античке и средњовековне социјалне теорије		I	ТМ	О	2	2			5
3.	СОЦОАС3	Социокултурна антропологија		I	АО	О	2	2			5
4.	СОЦОАС4	Социјална психологија		I	НС	О	2	2			5
5.	СОЦИБ1	Предмет изборног блока 1		I	АО	ИБ	2	2			4
6.	СОЦИБ2	Предмет изборног блока 2		I	АО	ИБ	1	1			4
7.	СОЦОАС5	Општа социологија		II	ТМ	О	2	2			5
8.	СОЦОАС6	Модерне социјалне теорије		II	ТМ	О	2	2			5
9.	СОЦОАС7	Посматрање и мерење у социологији		II	СА	О	2	2			5
10.	СОЦОАС8	Социјална демографија		II	СА	О	2	2			4
11.	СОЦОАС9	Социјална патологија		II	СА	О	2	2			4
12.	СОЦИБ3	Предмет изборног блока 3		II	АО	ИБ	2	2			4
13.	СОЦИБ4	Предмет изборног блока 4		II	АО	ИБ	1	1			5
Укупно часова активне наставе на години студија									=24		60
ДРУГА ГОДИНА											
1.	СОЦОАС10	Социјална стратификација		III	ТМ	О	2	2			5
2.	СОЦОАС11	Увод у анализу података		III	СА	О	2	2			5
3.	СОЦОАС12	Културологија		III	АО	О	2	2			5
4.	СОЦОАС13	Социологија сивања		III	СА	О	2	2			5
5.	СОЦОАС14	Институције модерног друштва		III	АО	О	2	2			5
6.	СОЦИБ5	Предмет изборног блока 5		III	НС	ИБ	1	1			5
7.	СОЦОАС15	Савремене социјалне теорије		IV	ТМ	О	2	2			5
8.	СОЦОАС16	Научни метод у социологији		IV	ТМ	О	2	2			5
9.	СОЦОАС17	Социологија културе		IV	НС	О	2	2			5
10.	СОЦОАС18	Социологија масовног комуникација		IV	НС	О	2	2			5
11.	СОЦИБ6	Предмет изборног блока 6		IV	НС	ИБ	1	1			5
12.	СОЦИБ7	Предмет изборног блока 7		IV	СА	ИБ	1	1			5
Укупно часова активне наставе на години студија									=21		60
ТРЕЋА ГОДИНА											
1.	СОЦОАС19	Социологија морала		V	НС	О	2	2			5
2.	СОЦОАС20	Социологија политике		V	НС	О	2	2			5
3.	СОЦОАС21	Социологија породице		V	НС	О	2	2			5
4.	СОЦОАС22	Социологија села		V	НС	О	2	2			5
5.	СОЦОАС23	Основни истраживачки методи		V	ТМ	О	2	2			5
6.	СОЦИБ8	Предмет изборног блока 8		V	НС	ИБ	1	1			5
7.	СОЦОАС24	Политичка култура и културне претпоставке савремене политике		VI	НС	О	2	2			5
8.	СОЦОАС25	Социологија права		VI	ТМ	О	2	2			5
9.	СОЦОАС26	Социологија односа међу		VI	СА	О	2	2			5

	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет		
	Основне академске студије		
	Социологија		

		половица							
10.	СОЦОАС27	Српско село и сељаштво	VI	СА	О	2	2		5
11.	СОЦОАС28	Социјална политика	VI	СА	О	2	2		5
12.	СОЦИБ9	Предмет изборног блока 9	VI	СА	ИБ	1	1		5
Укупно часова активне наставе на годиној студија						=21			60

ЧЕТВРТА ГОДИНА

1.	СОЦОАС29	Социјална религије	VII	НС	О	2	2		5
2.	СОЦОАС30	Социјална васпитања и образовања	VII	НС	О	2	2		5
3.	СОЦОАС31	Социјална наука	VII	ТМ	О	2	2		5
4.	СОЦОАС32	Економска социологија	VII	НС	О	2	2		5
5.	СОЦОАС33	Социјална грађа	VII	НС	О	2	2		5
6.	СОЦОАС34	Етикета у савременом друштву	VIII	СА	О	2	2		4
7.	СОЦОАС35	Образовање и социјална селекција	VIII	СА	О	2	2		5
8.	СОЦОАС36	Медијско образовање	VIII	СА	О	2	2		5
9.	СОЦОАС37	Социјална рада	VIII	НС	О	2	2		5
Модул 1									
10.	СОЦИБ10	Предмет изборног блока 10	VII	СА	ИБМ	1	1		5
11.	СОЦИБ11	Предмет изборног блока 11	VIII	СА	ИБМ	1	1		5
Модул 2									
12.	СОЦОАС38	Завршни рад	VIII		ИБМ				4 10
Укупно часова активне наставе на годиној студија						=20			60
13.	СОЦОАС39	Стручна пракса ¹	VIII	СА	О				6
Укупно ЕСПБ бодова									240

Изборна настава на студијском програму

	Ш	Назив предмета	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе				ЕСПБ
					II	B	ДОН	СНР	
Предмети изборног блока 1									
1.	СОЦОАС101	Енглески језик 1	АО	ИБ	2	2			4
2.	СОЦОАС102	Немачки језик 1	АО	ИБ	2	2			4
3.	СОЦОАС103	Француски језик 1	АО	ИБ	2	2			4
4.	СОЦОАС104	Руски језик 1	АО	ИБ	2	2			4
Предмети изборног блока 2									
5.	СОЦОАС105	Етнокултура Срба	АО	ИБ	1	1			4
6.	СОЦОАС106	Увод у светске религије	АО	ИБ	1	1			4
7.	СОЦОАС107	Филозофска историја	АО	ИБ	1	1			4
Предмети изборног блока 3									
8.	СОЦОАС108	Енглески језик 2	АО	ИБ	2	2			4
9.	СОЦОАС109	Немачки језик 2	АО	ИБ	2	2			4
10.	СОЦОАС110	Француски језик 2	АО	ИБ	2	2			4
11.	СОЦОАС111	Руски језик 2	АО	ИБ	2	2			4

¹ Стручна пракса може али и не мора да буде из ШЕМ предмета.

		Универзитет у Нишу, Филозофски факултет					
		Основне академске студије Социологија					
Предмети изборног блока 4							
12.	СОЦОАС112	Педгошка	АО	ИБ	2	0	5
13.	СОЦОАС113	Академско писање у социологији	АО	ИБ	1	1	5
Предмети изборног блока 5							
14.	СОЦОАС114	Социологија традиције српског друштва	НС	ИБ	1	1	5
15.	СОЦОАС115	Социјална историја рада	НС	ИБ	1	1	5
16.	СОЦОАС116	Социологија друштвене промене	НС	ИБ	1	1	5
17.	СОЦОАС117	Историјска социологија	НС	ИБ	1	1	5
Предмети изборног блока 6							
18.	СОЦОАС118	Етничке групе и миграце	НС	ИБ	1	1	5
19.	СОЦОАС119	Европски град	НС	ИБ	1	1	5
20.	СОЦОАС120	Социјална екологија	НС	ИБ	1	1	5
21.	СОЦОАС121	Социологија мањинску идентитета	НС	ИБ	1	1	5
Предмети изборног блока 7							
22.	СОЦОАС122	Социологија старења	СА	ИБ	1	1	5
23.	СОЦОАС123	Кич култура	СА	ИБ	1	1	5
24.	СОЦОАС124	Увод у романолику	СА	ИБ	1	1	5
Предмети изборног блока 8							
25.	СОЦОАС125	Социјалне неједнакости и сиромаштво	НС	ИБ	1	1	5
26.	СОЦОАС126	Друштвена конструкција девијанција	НС	ИБ	1	1	5
27.	СОЦОАС127	Социологија омладине	НС	ИБ	1	1	5
28.	СОЦОАС128	Социологија физичке комуникације	НС	ИБ	1	1	5
Предмети изборног блока 9							
29.	СОЦОАС129	Методика наставе друштвено-хуманистичким наука I	СА	ИБ	1	1	5
30.	СОЦОАС130	Насиље, васпитање знемирицање и достваљање деце	СА	ИБ	1	1	5
Предмети изборног блока 10							
31.	СОЦОАС131	Методика наставе грађанског васпитања	СА	ИМ	1	1	5
32.	СОЦОАС132	Школска педгошка	СА	ИМ	2	2	5
Предмети изборног блока 11							
33.	СОЦОАС133	Методика наставе социологија I	СА	ИМ	1	1	5
34.	СОЦОАС134	Педгошка психологија	СА	ИМ	2	1	5

Најновији наставни план и програм основних студија на Департману за социологију акредитован је 2021. године. Резултат је настојања чланова Департмана да унапреде квалитет студирања и ниво стечених компетенција студената. Основна интенција је била да се смањи број предмета, у чему се унеколико успело. Наиме, сада их је 45 укључујући педагошку и стручну праксу. Укинута су модули и не постоји могућност израде завршног рада уместо полагања два изборна предмета. Понуђена је широка палета општесоциолошких и посебно социолошких дисциплина. Обавезни предмети су углавном остали исти док је понуда изборних предмета донекле обогаћена у намери да се одговори на промене у

савременом друштву: Грађанско друштво, Информационо друштво и Социологија окружења. Број часова предавања и вежби је уједначен, а наставу реализују запослени на Филозофском факултету у Нишу са пуним радним временом. Програм садржи одговарајући број ППМ предмета, који је усаглашен са актуелним законским одредбама. Сви студенти пролазе методичку обуку кроз три понуђена изборна курса. Планом су предвиђене и педагошка и стручна пракса.

Слика 12: Наставни план из 2021. године

Студијски програм:		Социологија								
Организација студија:		Семестар								
Р.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
ПРВА ГОДИНА										
1	21.OSO001	Увод у социологију	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
2	21.OSO002	Историја социјалних теорија 1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
3	21.OPSN01	Психологија	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
4	21.OSOB01	Предмет изборног блока 1 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 7)	1		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
	21.OETA21	Енглески језик А2.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OFSA11	Француски језик А1.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ORSA11	Руски језик А1.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OETB11	Енглески језик Б1.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ONSA21	Немачки језик А2.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OFSA21	Француски језик А2.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ORSA21	Руски језик А2.1	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
5	21.OSOB02	Предмет изборног блока 2 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 3)	1		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO034	Увод у светске религије	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO035	Грађанско друштво	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO003	Социокултурна антропологија	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					10.00	10.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					27.00
Укупно часова наставе у блоку					20.00					
6	21.OSO004	Општа социологија	2	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
7	21.OSO005	Историја социјалних теорија 2	2	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
8	21.OSO006	Посматрање и мерење у социологији	2	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
9	21.OSO007	Социјална демографија	2	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
10	21.OPDN1	Педагогија	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
11	21.OSOB03	Предмет изборног блока 3 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 7)	2		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
	21.OETA22	Енглески језик А2.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OFSA12	Француски језик А1.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ORSA12	Руски језик А1.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OETB12	Енглески језик Б1.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ONSA22	Немачки језик А2.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OFSA22	Француски језик А2.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ORSA22	Руски језик А2.2	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					12.00	12.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					24.00					33.00
Укупно часова наставе у блоку					24.00					
Укупно часова по виду наставе у години					22.00	22.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					44.00					60.00
Укупно часова наставе у години					44.00					
ДРУГА ГОДИНА										
12	21.OSO008	Социјална стратификација	3	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
13	21.OSO009	Увод у анализу података	3	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00

Студијски програм: Социологија										
Организација студија: Семестар										
Р.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
14	21.OPSN11	Социјална психологија	3	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
15	21.OSOB05	Предмет изборног блока 4 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 3)	3		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
	21.OSO036	Социологија транзиције орског друштва	3	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	6.00
	21.OSO038	Информационо друштво	3	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	6.00
	21.OSO039	Културологија	3	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	6.00
16	21.OSOB06	Предмет изборног блока 5 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 7)	3		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	4.00
	21.OETB11	Енглески језик Б1.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OFSA21	Француски језик А2.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ORSA21	Руски језик А2.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OETB21	Енглески језик Б2.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ONSB11	Немачки језик Б1.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.OFSB11	Француски језик Б1.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
	21.ORSB11	Руски језик Б1.1	3	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					10.00	10.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					27.00
Укупно часова наставе у блоку					20.00					
17	21.OSO011	Савремене социолошке теорије	4	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
18	21.OSO012	Научни метод у социологији	4	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	7.00
19	21.OSO013	Социологија културе	4	НС	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	7.00
20	21.OSO014	Педагошка пракса 1 (ОАС-СОЦ)	4	СА	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
21	21.OSOB07	Предмет изборног блока 6 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 3)	4		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO040	Етничке групе и нације	4	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO041	Европски град	4	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO042	Демографија партнерства и рађања	4	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
22	21.OSOB08	Предмет изборног блока 7 (ОАС-СОЦ) (бира се 1 од 3)	4		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO043	Социологија старења	4	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO049	Социологија окружења	4	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO045	Социјална политика	4	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					11.00	10.00	0.00	0.00	6.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					21.00					33.00
Укупно часова наставе у блоку					27.00					
Укупно часова по виду наставе у години					21.00	20.00	0.00	0.00	6.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					41.00					60.00
Укупно часова наставе у години					47.00					
ТРЕЋА ГОДИНА										
23	21.OSO015	Социологија политике	5	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
24	21.OSO021	Социологија рода и сексуалности	5	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
25	21.OSO017	Социологија села	5	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
26	21.OSO018	Основни истраживачки нацрти	5	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00

Студијски програм: Социологија

Организација студија: Семестар

Р.бр	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
27	21.OSO009	Предмет изборног блока 8 (OAC-COЦ) (бира се 1 од 3)	5		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO046	Историјска социологија	5	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO047	Друштвене девијације	5	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO048	Социологија оmlадине	5	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					10.00	10.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					29.00
Укупно часова наставе у блоку					20.00					
28	21.OSO016	Социокултурне претпоставке политике	6	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
29	21.OSO020	Социологија права	6	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
30	21.OSO016	Социологија породице	6	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
31	21.OSO022	Педагошка пракса 2 (OAC-COЦ)	6	Са	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
32	21.OSO023	Економска социологија	6	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
33	21.OSO010	Предмет изборног блока 9 (OAC-COЦ) (бира се 1 од 2)	6		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO050	Методика наставе друштвено-хуманистичких наука 1	6	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO051	Насиље, васпитно занемаривање и злостављање деце	6	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					10.00	10.00	0.00	0.00	6.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					31.00
Укупно часова наставе у блоку					26.00					
Укупно часова по виду наставе у години					20.00	20.00	0.00	0.00	6.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					40.00					60.00
Укупно часова наставе у години					46.00					
ЧЕТВРТА ГОДИНА										
34	21.OSO024	Социологија религије	7	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
35	21.OSO025	Социологија васпитања и образовања	7	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
36	21.OSO027	Социологија града	7	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
37	21.OSO011	Предмет изборног блока 10 (OAC-COЦ) (бира се 1 од 3)	7		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO037	Социологија морала	7	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO057	Увод у ромологију	7	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO044	Социологија филмске комуникације	7	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
38	21.OSO012	Предмет изборног блока 11 (OAC-COЦ) (бира се 1 од 2)	7		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO052	Методика наставе грађанског васпитања	7	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO058	Методика наставе друштвено-хуманистичких наука 2	7	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
39	21.OSO028	Педагошка пракса 3 (OAC-COЦ)	7	СА	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					10.00	10.00	0.00	0.00	6.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					26.00					
Укупно часова по виду наставе у години					20.00	20.00	0.00	0.00	12.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					40.00					60.00
Укупно часова наставе у години					52.00					

Организација студија: Семестар

Р.бр	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
42	21.OSO010	Социологија мањинских идентитета	8	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
43	21.OSO026	Социологија сазнања	8	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
44	21.OSO013	Предмет изборног блока 12 (OAC-COЦ) (бира се 1 од 4)	8		2.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
	21.OSO054	Социологија масовног комуницирања	8	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO055	Право на град	8	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO053	Образовање и социјална селекција	8	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	21.OSO056	Српско село и сељаштво	8	СА	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
45	21.OSO033	Стручна пракса (OAC-COЦ)	8	СА	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					10.00	10.00	0.00	0.00	6.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					26.00					
Укупно часова по виду наставе у години					20.00	20.00	0.00	0.00	12.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					40.00					60.00
Укупно часова наставе у години					52.00					

Закључна разматрања

Студије социологије су успостављене паралелно са почетком рада Филозофског факултета у Нишу, након великих друштвених промена у тадашњој Југославији и после студентских немира крајем шездесетих година. Како је Филозофски факултет у Београду био главно место студентских окупљања и организовања отпора тадашњем режиму, то је утицало и на политику ширења високошколске мреже у Србији, уз отклон од кадрова са овог Факултета. И програмски су студије социологије биле конципиране тако да се правила јасна разлика у односу на студије социологије на Филозофском факултету у Београду. Планови које смо анализирали говоре нам о развојном путу студија социологије на Универзитету у Нишу, који се развијао у правцу студија социологије културе и образовања, на почетку, а потом у правцу развијања опште социологије, посебних социологија и методологије.⁵

У време отварања овог плана социологија је у периоду самоуправног социјализма била наука под јаким идеолошким утицајем, те је и план студија био под утицајем идеолошких кретања и промена. И само отварање овог плана, како је већ истакнуто, било је резултат различитих политичких односа. У прво време, како је анализа почетних дешавања и показала, новооснована Група за социологију ослањала се на помоћ Факултета политичких наука и Института друштвених наука у покривању наставе. Овај студијски план је од самог почетка претендовао да буде различит у односу на план који је постојао на Филозофском факултету у Београду. Културолошко усмерење се огледало у изучавању сродних дисциплина (Историја културе и цивилизације, Естетика), али и у развијеној листи посебних социологија (Социологија уметности, Социологија морала). Након почетних тешкоћа планови се мењају са јасном интенцијом ојачавања социолошке експертизе у области општесоциолошких и методолошких предмета, али и задржавања палете посебних социологија у области културе и образовања. И друге посебне социологије биле су развијане: Социологија породице, Социологија насеља, Социологија рада итд.

Група за социологију на Филозофском факултету у Нишу је почетком деведесетих година прошлога века прва у Србији увела иновативан план са великим бројем изборних предмета и модулима. Планови од оснивања имају изражену оријентацију ка наставничком занимању, са великим бројем предмета који се данас убрајају у групу ППМ предмета. Такође, од оснивања је присутна методичка обука кроз методичке предмете.

Новији планови с почетка XXI века креирани су са јасном интенцијом да исходи предмета буду у сагласности са компетенцијама студената у циљу осавремењавања социолошке експертизе и конкурентности и препознавања на тржишту рада (Јарић, Ђерић, 2019). Планови се развијају у складу са стандардима савременог ви-

⁵ Компаратива анализа академског изучавања социологије у Југославији шире у: Bogdanović i drugi, 2009, *Sociologija u Srbiji 1959–2009. Institucionalni razvoj*. Beograd: Službeni glasnik – Filozofski fakultet.

соког образовања, због чега студенти успешно учествују на студентским разменама и настављају студије на другим универзитетима у Србији или иностранству. Присутна изборност оставља студентима могућност да креирају свој профил у складу са преференцијама. Развој плана је пратила и кадровска политика која је резултирала добром покривеношћу часова предавања и вежби наставницима и сарадницима који су запослени са пуним радним временом на Филозофском факултету у Нишу.

Литература

- Bogdanović i drugi, 2009, *Sociologija u Srbiji 1959–2009. Institucionalni razvoj*. Beograd: Službeni glasnik – Filozofski fakultet.
- Grbović, V. 1990, „Osnivanje i razvoj katedri za sociologiju“ u *Sociologija u Jugoslaviji – institucionalni razvoj*, Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu
- Jarić, I., Đerić, M., 2019, „Kurikulum i tržište rada: uporedna analiza kurikularnih ishoda studijskog programa sociologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu i traženih kompetencija na tržištu rada“, *Sociologija*, Vol. 61, str. 718–741.
- Ранковић М. и Марјановић М.: „Настава социологије на универзитетима у Београду, Нишу и Новом Саду“, *Социолошки преглед*, 2–3/1975, стр. 5–24.
- Stjepanović Zaharijevski, D., Gavrilović, D., Đorić G., Stojić, G. (2009) „Departman za sociologiju Filozofskog fakulteta u Nišu 1971–2009.“ u: *Sociologija u Srbiji 1959–2009. Institucionalni razvoj*. Beograd: Službeni glasnik - Filozofski fakultet. str. 135–158.
- Сто година социологије у Србији, Социолошки преглед, посебно издање*, 3–4, 2012.

Natalija Jovanović
Danijela Gavrilović

CURRICULA OF BACHELOR STUDIES IN SOCIOLOGY AT THE FACULTY OF PHILOSOPHY IN NIŠ

Abstract: The article provides an overview of the curricula implemented at the Department of Sociology starting from its foundation until now. A detailed analysis indicates the trends in the development of the study of sociology and the basic issues the department has faced through various periods. Similarly, we have attempted to detect the main results and achievements of these processes, as well as the development of sociological thought and higher education in Serbia and the world. The refinement of the bachelor studies of sociology curricula has had the intention of contributing to a modern approach to the study of social phenomena and a complete transfer of knowledge in the domain of sociology.

Key Words: curriculum, sociology, bachelor studies